

Varno delo na gradbišču

www.eu-skladi.si

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI STRUKTURNI IN
INVESTICIJSKI SKLADI
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Zakonodaja povezana z varnostjo na gradbiščih

Pravna podlaga - Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (Uredba, Ur. l. RS, št. 83/05).

- Določa ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na gradbiščih, v obratih in/ali pomožnih delavnicah na gradbiščih, v katerih se pripravljajo, predelujejo in obdelujejo gradbeni materiali, proizvodi in elementi, ki se vgrajujejo v gradbene objekte ter pri vzdrževanju in čiščenju zgrajenih objektov.
- Uredba določa, da mora naročnik ali nadzornik projekta imenovati enega ali več koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu, če je predvideno da bo delo na gradbišču opravljalo več izvajalcev. Izvajalec je po uredbi vsak delodajalec, ki izvaja delo na gradbišču (tudi podizvajalec ali kooperant).

PRILOGA I Uredbe

OKVIREN SEZNAM GRADBENIH DEL

1. Izkopavanje
2. Zemeljska dela
3. Gradnja
4. Sestavljanje in razstavljanje montažnih elementov
5. Adaptacije ali opremljanje
6. Spremembe
7. Obnova
8. Popravila
9. Odstranjevanje z demontažo
10. Rušenje
11. Tekoče vzdrževanje
12. Občasno vzdrževanje - barvanje in čiščenje
13. Izsuševanje

Varnostni načrt

Pred začetkom dela na gradbišču mora **naročnik** zagotoviti izdelavo varnostnega načrta. S tem načrtom se planira postopek gradnje objekta.

Prijava gradbišča po uredbi

- V primerih, ko je predvideno, da bo delo trajalo več kot 30 delovnih dni in na gradbišču hkrati dela več kot 20 delavcev, ali je predvideni obseg dela 500 delavec dni ali več, mora naročnik ali nadzornik projekta sestaviti prijavo gradbišča in jo posredovati na Inšpektorat RS za delo najpozneje 15 dni pred začetkom del. Kopijo prijave je treba na gradbišču namestiti na vidno mesto.
- Uredba nadalje določa izobrazbene pogoje ter druge pogoje glede strokovnega izpita in delovnih izkušenj za koordinatorja v fazi priprave projekta in za koordinatorja v fazi izvajanja projekta.

Imenovanje koordinatorjev

- Kadar dela izvaja ali je predvideno, da bo dela na gradbišču izvajalo **dva ali več izvajalcev**, mora naročnik ali nadzornik projekta imenovati enega ali več koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu.
- Naročnik ali nadzornik projekta mora imenovati koordinatorja(e) posebej za fazo priprave projekta in za fazo izvajanja projekta.
- Pogoji za koordinatorje so navedeni v uredbi

Obveznosti delodajalcev

Delodajalci morajo zaradi zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu na delovnih mestih na gradbišču sprejeti in izvesti ukrepe, ki so v skladu z **minimalnimi zahtevami iz priloge IV uredbe** ter upoštevati navodila koordinatorja za varnost in zdravje pri delu.

Skupna delovišča

Pisni sporazum

Ukrepi za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu se določijo s **pisnim sporazumom**, v katerem vsak delodajalec določi osebo za zagotovitev varnosti svojih delavcev, poleg tega morajo delodajalci in izvajalci del sporazumno določiti delavca, ki zagotavlja usklajeno izvajanje ukrepov, določenih s tem sporazumom.

Urejenost delovišč

- Delovišča, kjer se izvajajo dela so urejena, brez odpadnega materiala in druge nesnage, ki bi lahko povzročila zdrs ali padec.
- Delavci lahko varno pridejo do delovnega mesta na višini.
- Evakuacijske poti in izhodi v sili so prosti in vodijo do varnega območja po najkrajši poti.
- Redno preverjanje zavarovanja proti padcem v globino.
- Pomembno je, da se stroji na delovišču ne priključujejo direktno na omrežne priključke, pač pa obvezno vedno preko FID stikala, ki ne presega nazivne vrednosti 30 mA.
- Zagotovljeno je varovanje pred nevarnostjo električnega toka zaradi posrednega ali neposrednega dotika.

Zahteve za električne inštalacije

- Električne inštalacije na delovišču morajo ustrezati veljavnim predpisom in zahtevam standarda SIST HD 384.7.704.
- Električne napeljave smejo izvajati, popravljati, vzdrževati in odstranjevati le strokovno usposobljeni delavci elektrotehniške stroke.

Delovna mesta na višini

- Delavci morajo biti zdravstveno sposobni za izvajanje dela na višini, opravljen zdravstvenem pregled
- Delavci so usposobljeni za varno delo na višini
- Za delo na višini je zagotovljen stabilen in trden delovni pod
- Na delovnih mestih na višini so delavci proti padcu v globino zavarovani z varnostno ograjo

Delo na lestvah (1)

Prenosne lestve morajo biti izdelane v skladu z zahtevami standarda SIST EN 131 ter biti pred uporabo pregledane in brezhibne.

Delo na lestvah (2)

- Prenosne naslonske (enokrake) lestve morajo biti ustrezne dolžine, tako da segajo najmanj 1m preko mesta naslanjanja.
- Kot naslanjanja mora znašati med 65° in 75° .
- Naslanjanje lestev na kline (na vogalih zgradb ali drogov) ni dovoljeno.
- Na lestvah se lahko izvajajo le kratkotrajna dela, pri katerih ni potreben večji upor delavca ter se uporablja le lažje ročno orodje in manjša količina materiala, ki ne more povzročiti dodatnih nevarnosti za varnost in zdravje delavcev. Delavec mora ob tem z obema nogama stati na istem klinu.

Delo na lestvah (3)

- Brez varovanja proti padcu v globino (brez privezovanja delavca) je dovoljeno izvajati samo dela na višini do 3 m.
- Največja dovoljena dolžina prenosnih naslonskih lestev, s katerih se lahko opravlja delo, je 8m, dolžina dvokrakih (A) lestev pa 3m.

Pregledi lestev

- Vizualno – pred vsako uporabo – sam uporabnik
- Pregled lestve enkrat letno strokovni delavec VPD
- Preizkus lestve po standardu SIST EN 131 (odvisno od pogostosti uporabe, 12-36 mesecev)

Odstranitev lestve iz uporabe – poškodovani, deformirani klini ...

Delovni odri

Delovni odri –

- Odri morajo biti načrtovani, postavljeni in vzdrževani tako, da se ne zrušijo ali nehoteno premaknejo.
- Dostopi na odre morajo biti izvedeni tako, da delavci ne morejo pasti z njih ter biti zavarovani proti padajočim predmetom.
- Tipski, aluminijasti, odri na kozah, konzolni ...

Premični odri

- Premični (prevozni) odri se lahko uporabljajo samo na nosilni in vodoravni podlagi brez neravnin.
- Izdelani morajo biti v skladu z zahtevami standarda SIST HD 1004.
- Navodila za montažo in uporabo odrov morajo biti izdelana po zahtevah standarda SIST EN 1298 in morajo biti na razpolago na gradbišču ves čas uporabe odrov.
- Oder mora biti sestavljen in uporabljen v celoti v skladu z navodili tako, da je onemogočen nezaželen premik, porušitev ali prevrnitev.
- Na premičnem odru se izvaja delo, ko je oder zavarovan pred premikom
- Na premični oder se smejo delavci povzpeti in izvajati delo samo, ko je oder zavarovan pred premikom. Če se za vzpenjanje uporabljajo lestve vgrajene v stranico odra, se lahko delavci po njih vzpenjajo samo po notranji strani odra. Uporaba premičnih naslonskih lestev za dostop na oder je prepovedana.

Premične dvizne košare

- Košara mora biti izdelana v skladu s predpisi in biti predhodno preizkušena ter redno mesečno pregledana, delodajalec pa mora o tem hraniti dokumentacijo na gradbišču.

Osebna varovalna oprema na gradbišču

Zagotavljanje potrebne dokumentacije:

- Izjave o skladnosti, oznaka preskusnega laboratorija
- CE oznake
- Ustrezni standardi
- Dosledna uporaba

Poškodbe in vzroki

- Najpogostejši vzroki za padce z višine ali v globino so nezavedanje nevarnosti,
- neustrezno usposabljanje za varno delo,
- neustrezni/neopravljeni zdravstveni pregledi za delo na višini,
- neizdajanje navodil za varno delo in
- neuporaba/neppravilna uporaba osebne varovalne opreme (varnostni pas).

HVALA ZA POZORNOST

Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije
Celovška 71, 1000 Ljubljana
www.zdops.si